SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 19
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 28 september 2022

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Green Deal huishoudelijke houtverbranding - Stand van zaken

De Green Deal huishoudelijke houtverwarming heeft als hoofddoel een beleid uit te werken dat ertoe bijdraagt dat oude en vervuilende houtkachels en open haarden uitgefaseerd worden om op die manier de uitstoot van fijn stof, maar ook black carbon (BC), polycyclische aromatische koolwaterstof (PAK), dioxines en Niet-methaan vluchtige organische stoffen (NMVOS) van huishoudelijke houtverwarming tegen 2030 met minstens 50 procent te reduceren. Deze Green Deal loopt sinds 22 oktober 2018 en eindigt op 22 oktober 2022. Na afloop volgt een eindevaluatie door de stuurgroep, waarop kan beslist worden om de Green Deal huishoudelijke houtverwarming te verlengen. Een tussentijdse evaluatie vond plaats.

Het behalen van de beoogde resultaten van de Green Deal huishoudelijke houtverwarming krijgt met de heersende energiecrisis een extra uitdaging erbovenop. Door de hoge prijzen voor gas, stookolie en elektriciteit zullen mensen geneigd zijn om een beroep te doen op houtverbranding als verwarmingsbron. Bij een avondwandeling merk je al gauw dat, nu de buitentemperaturen dalen, de houtkachels al volop aangestoken worden, met hinder tot gevolg. In de volgende weken valt te verwachten dat het aantal brandende houtkachels nog meer zal toenemen. En ook verkopers van hout en kachels geven aan dat de verkoop van nieuwe kachels en hout op volle toeren draait, en dat het aanbod de vraag niet kan bijhouden.

Op die manier kan de energiecrisis een bijkomende impact hebben op de uitstoot van vervuilende stoffen. Met alle gevolgen van dien voor de gezondheid van de bewoners die verwarmen met houtkachels, maar ook voor de omwonenden die ongewild geconfronteerd worden met de vervuilende stoffen.

De minister gaf in haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 8 van september 2021 aan dat beoogde emissiereducties van 50 procent worden verkregen door enerzijds vervanging van oude en vervuilende kachels en open haarden door nieuwe meer performante toestellen en anderzijds door een deel van deze oude kachels en open haarden niet meer te vervangen door houtstooktoestellen. De minister gaf ook aan dat in een BAU-scenario (business as usual), bij ongewijzigd beleid, volgens de prognoses van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) die gebruikt worden voor de beleidsvoorbereiding, de uitstoot van PM2.5 veroorzaakt door houtverwarming tegen 2030 met 30 à 35 procent zou dalen. Gunstigere scenario's waarbij wordt uitgegaan van een daling tot bijna 50 procent bij ongewijzigd beleid waren volgens de minister te wijten aan 'andere aannames, die eerder optimistisch lijken', dit onder andere in veronderstellingen rond het autonome vervangingsritme van oude toestellen en de installatie van nieuwe toestellen in nieuwbouw.

Vlaams Parlement

De minister antwoordde verder ook dat door de stijgende energieprijzen de verkoop van houtstooktoestellen zou kunnen toenemen, met mogelijk een impact op de verwachte emissiereductie tegen 2030. Toch gaf de minister aan dat ze, in combinatie met de andere operationele doelstellingen die in de Green Deal zijn opgenomen, verwachtte dat het behalen van de 50-procentemissiereductiedoelstelling niet in het gedrang zal komen. Ze herbevestigde ook het belang van acties gericht op het afraden van minder performante houtstooktoestellen en sensibilisering om de burger aan te leren hoe hij zijn stookgedrag kan aanpassen om de uitstoot te minimaliseren. De minister zag ook een belangrijke taak bij de verkopers van de toestellen.

In de Green Deal huishoudelijke houtverwarming waren geen medische experts betrokken die inzicht in en oplossingen voor de gezondheidseffecten van slechte luchtkwaliteit konden bieden. Dit wordt door veel bezorgde burgers als een gemiste kans beschouwd.

De hoge energieprijzen kunnen ervoor zorgen dat gezinnen die een kachel hebben die vaker gaan gebruiken. En ook de verkoopscijfers van kachels doen vermoeden dat de energiecrisis ertoe leidt dat meer kachels zullen worden geïnstalleerd. Het aandeel van houtstook in de luchtvervuiling dreigt in 2022 en in latere jaren significant toe te nemen, met ernstige gevolgen voor de leefomgeving en voor de de gezondheid van omwonenden. Niet alleen de gezondheid van onze burgers wordt op die manier in gevaar gebracht, ook het bereiken van de doelstellingen in het Vlaams Luchtbeleidsplan 2020-2030 lijken verder af.

In de eerste plaats zullen het de steden en gemeenten zijn die geconfronteerd worden met hinderklachten. Helaas staan lokale besturen vandaag machteloos bij hinderklachten door houtstook. Er is geen Vlaams wetgevend kader over geïnstalleerde houtkachels en open haarden. Het is onmogelijk om te controleren welke brandstof gebruikt wordt, tenzij er een huiszoekingsbevel is. Het studiewerk dat uitgevoerd werd in kader van de Green Deal houtverbranding gaf interessante handvaten om Vlaams beleid uit te werken:

- een Vlaams stedenbouwkundig reglement voor de correcte plaatsing van schouwmonden en afstand tot ventilatie-openingen;
- een Vlaams kachelregister;
- onderhoudsplicht van rookgaskanaal en schouwmond met bijhorend onderhoudsattest;
- verplichte keuring bij installatie van nieuwe kachels.

1. Onderschrijft de minister nog steeds de doelstellingen voor de reductie van uitstoot van fijn stof, maar ook BC, PAK, dioxines en NMVOS van huishoudelijke houtverwarming tegen 2030 met minstens 50 procent?
2. Volgens de vooropgestelde timing loopt de Green Deal houtverbranding over minder dan een maand af. De Green Deal heeft zeker zijn verdienste gehad in het verzamelen van alle noodzakelijke informatie om beleid op te maken. Maar voorlopig ontbreekt het beleid volledig. Er zijn dringend verdere stappen nodig.

   Welke beleidsinitiatieven zal de minister nemen om de milieu-impact van huishoudelijke houtverbranding te reduceren en wat is het tijdpad?
3. Welke maatregelen plant de minister om de hinderproblematiek door huishoudelijke houtverbranding aan te pakken? Met welke beleidsmaatregelen gaat zij de lokale besturen ondersteunen om de hinderproblematiek te handhaven?

4. Worden de gehanteerde uitstootvoorspellingsmodellen gehandhaafd nu er signalen zijn dat door de energiecrisis het autonome vervangingsritme van oude toestellen en de installatie van nieuwe toestellen in nieuwbouw misschien achterhaald is?
5. Wanneer komen er acties gericht op het afraden van minder performante houtstooktoestellen en sensibilisering om de burger aan te leren hoe hij zijn stookgedrag kan aanpassen om de uitstoot te minimaliseren? Wanneer en hoe wil de minister de door haar als belangrijke taak omschreven die bij de verkopers van de toestellen ligt, invullen?
6. Wanneer kunnen we de eindevaluatie van de Green Deal verwachten?
7. Wil de minister medische experts en bezorgde burgers een stem geven in het vervolgtraject van deze aflopende Green Deal? Zo ja, op welke manier?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 19 van 28 september 2022
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

---

1. De doelstelling om de uitstoot van huishoudelijke houtverwarming tegen 2030 met ministens 50% zal in de geactualiseerde versie van het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 (finalisering voorzien in april 2023) wellicht bewaard blijven, maar de uitvoering ervan zal geëvalueerd worden in het licht van de huidige geopolitieke en socio-economische situatie.

2. De administratie werkt maatregelen uit, gericht op de aanpak van hinder van houtstook en kaderen daarmee in het bevorderen van duurzame verwarming en het Vlaams renovatiebeleid. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de financiële draagkracht van onze huishoudens.

3. Op korte termijn wordt verder ingezet op verdere communicatie en sensibilisering rond houtstook, met communicatieproducten die specifiek zullen aangeboden worden aan de steden en gemeenten via een directe mailing (folder inzake goed stookgedrag, voorbeeldartikel, …). Evident is het enigszins tegenstrijdig vanuit houtstook af te raden, terwijl Federale Regering recentelijk heeft besloten om de verbranding van houtpellets financieel actief te ondersteunen.

4. Dit zal samen bekeken worden met de bevoegde administraties (VMM en VEKA). Indien nodig zal de methodiek aangepast worden.

5. Zie antwoorden op vragen 2 en 3.

6. Conform artikel 10 van de Green Deal zal het eindevaluatierapport na afloop van de Green Deal op 22 oktober 2022 opgemaakt worden. Finalisering ervan is voorzien in de loop van de maand november.

7. Op basis van de eindevaluatie van de Green Deal zal er beslist worden voor al dan niet een verlenging van de Green Deal. Indien er beslist wordt om de Green Deal niet te verlengen zal het vervolgtraject vastgelegd worden in de geactualiseerde versie van het Vlaams luchtbeleidsplan 2030, voorzien voor april 2023. Bij het tot stand brengen van het nieuwe pakket maatregelen zullen de betrokken stakeholders geraadpleegd worden, conform met de consultaties die gevoerd werden in voorbereiding van de opmaak van de Green Deal.